ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ
(୨୦୦୮-୦୯)

ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ ସରକାର ଓ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗସୂତ୍ର ରକ୍ଷା କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ବିଭାଗ କେବଳ ଯେ ସରକାରଙ୍କ ନୀତିନିୟମ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂପର୍କରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇଥାଏ, ତା'ନୁହେଁ ପରନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ଜନ କଲ୍ୟାଣାଭିମୁଖୀ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ପରିକଳ୍ପନାଗୁଡିକର ସଫଳ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ନିମନ୍ତେ ଜନସହଯାଗ ଆଣିବାରେ ସରକାରଙ୍କୁ ବିଶେଷ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଏହିସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଅଧିକ ଲୋକାଭିମୁଖୀ କରିବା ପାଇଁ ତଥା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳ ରୂପାୟନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ଉପଖଣ୍ଡ ସଦର ମହକୁମାରେ ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟମାନ ରହିଛି ।

ସାଙ୍ଗଠନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଏହି ବିଭାଗଟି ପ୍ରଥମେ ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ବିଭାଗର ଏକ ଅଂଶ ଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇ ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର (ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ) ବିଭାଗ ନାମରେ ନାମିତ କରାଯାଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ୧୯୭୮ ଜୁଲାଇ ୮ ତାରିଖରୁ ଏହା ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ବିଭାଗରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ ନାମରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଛି । ସମ୍ପ୍ରତି ଏହି ବିଭାଗର ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ୩୨ ଗୋଟି ପ୍ରଚାର ଜିଲ୍ଲା (ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓ ରାଉରକେଲା ସମେତ) କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲା ଜଣେ ଲେଖାଏଁ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି । ରାଜ୍ୟର ୩ ଗୋଟି ରାଜସ୍ୱ ଜୋନ୍‌ର ସଦର ମହକୁମା ଯଥା-କଟକ, ସମ୍ବଲପୁର ଓ ବ୍ରହ୍ମପୁରଠାରେ ୩ଜଣ ଉପନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଉପନିର୍ଦ୍ଦେଶକମାନେ ଜିଲ୍ଲା ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀକୁ ତଦାରଖ କରନ୍ତି ।

ବିଭାଗର ସମୁଦାୟ କର୍ମଚାରୀ ସଂଖ୍ୟା ୯୬୫ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଗ୍ରୁପ 'ଏ' ସ୍ତରର ଅଧିକାରୀ ସଂଖ୍ୟା ୨୯ ଏବଂ ଗ୍ରୁପ୍ 'ବି'ର ଅଧିକାରୀ ସଂଖ୍ୟା ୯୨ । ଗ୍ରୁପ୍ 'ସି'ର କର୍ମଚାରୀ ସଂଖ୍ୟା ୪୮୦ ଏବଂ ଗ୍ରୁପ୍ 'ଡି'ର କର୍ମଚାରୀ ସଂଖ୍ୟା ୩୬୪ ଅଟେ ।

ଏହି ବିଭାଗ ନିମନ୍ତେ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଯୋଜନା ବାବଦରେ ୮୦୦୦୦ ଏବଂ ଅଣଯୋଜନା ବାବଦରେ ୨୨୮୮୧୮ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା

ସୂଚନା ଅଧିକାର ଆଇନ ସମ୍ପର୍କରେ ଜନ ସଚେତନତା ତଥା ତାଲିମ୍ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସି.ଏସ୍.ପି. (ସେଣ୍ଟ୍ରାଲି ସ୍ପନ୍‌ସଡ ସ୍କିମ୍) ନାମକ ଏକ ନୂତନ ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇ ଏଥିନିମନ୍ତେ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ୫୦୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରକାଶନ

ଜନସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଦୁଇଟି ମାସିକ ପତ୍ରିକା ଯଥା-'ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ' ଓଡିଆ ଭାଷାରେ ଏବଂ 'ଓଡିଶା ରିଭ୍ୟୁ' ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଛି । ଏଥିରେ ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖା ସମେତ ଓଡିଶାର କଳା, ସଂସ୍କୃତି, ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟ, ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରୀ ସମ୍ପର୍କିତ ଲେଖାମାନ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଥାଏ । ଏଥି ସହିତ ରଥଯାତ୍ରା ଓ ଉତ୍କଳ ଦିବସ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବିଶେଷ ସଂସ୍କରଣ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥାଏ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଜନ୍ମ ଓ ମୃତ୍ୟୁ ବାର୍ଷିକୀ ଉତ୍ସବ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉତ୍ସବ ପାଳନ ଅବସରରେ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ କ୍ଷୁଦ୍ରପୁସ୍ତିକା, ଫୋଲଡର, ପ୍ରାଚୀରପତ୍ର ଆଦି ଉଭୟ ଇଂରାଜୀ ଓ ଓଡିଆ ଭାଷାରେ ଛପା ଯାଇଥାଏ । ଏଥି ସମେତ ଫିଚର ଆର୍ଟିକଲ୍‌ଗୁଡିକର ଅନୁବାଦ ଏବଂ ସଂକଳନ ମଧ୍ୟ ଏହି ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ କରାଯାଇଥାଏ । ୨୦୦୮-୦୯ ବର୍ଷରେ ଏହିଭଳି ୨୮ ଗୋଟି ଦିବସ ପାଳନ ଅବସରରେ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପୁସ୍ତିକା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ।

୧. ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍କଳ ଦିବସ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୨. ନୂଆ ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର (ଓଡିଆ କ୍ଷୁଦ୍ର ପୁସ୍ତିକା)
୩. ଶହୀଦ ରଘୁ-ଦିବାକର (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୪. ଡଃ ବି.ଆର.ଆମ୍ବେଦକର (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୫. ମହାରାଜ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଗଜପତି (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୬. ଉତ୍କଳଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୭. ବିପ୍ଳବୀ ଧରଣୀଧର ଭୂୟାଁ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୮. ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବ (ଓଡିଆ କ୍ଷୁଦ୍ର ପୁସ୍ତିକା)
୯. ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପୁରୀ – ରଥଯାତ୍ରା – ୨୦୦୮ – ସୂଚନା ପୁସ୍ତିକା (ଉଭୟ ଇଂରାଜୀ ଏବଂ ଓଡିଆ ଭାଷାରେ)
୧୦. ଓଡିଆ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଭଜନ ପୁସ୍ତିକା
୧୧. ରଥଯାତ୍ରା- ପୁରୀ-୨୦୦୮-କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ୍, କ'ଣ ନକରିବା ଉଚିତ୍ (ଓଡିଆ ଏବଂ ଇଂରାଜୀ ପ୍ରଚାର ପତ୍ର)
୧୨. ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବଳଦେବ ଜୀଉ ରଥଯାତ୍ରା-୨୦୦୮-କେନ୍ଦ୍ରାପଡା (ଓଡିଆ କ୍ଷୁଦ୍ର ପୁସ୍ତିକା)
୧୩. ଉତ୍କଳମଣି ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)

୧୪. ଶହୀଦ ବାଜି ରାଉତ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୧୫. ବିପ୍ଳବୀ ଜୟୀ ରାଜଗୁରୁ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୧୬. ଶହୀଦ ବିର୍ସାମୁଣ୍ଡା (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୧୭. ବିଶ୍ୱ ବାଣିଜ୍ୟ ମେଳା, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ ଅବସରରେ - ଓଡିଶା : ଏ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଅଫ୍ ମେନି ସ୍ପ୍ଲେଣ୍ଡରସ୍ (ଇଂରାଜୀ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୧୮. ଶହିଦ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ଜୟନ୍ତୀ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୧୯. ଉତ୍କଳକେଶରୀ ଡଃ ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୨୦. ମହାନ ଜନନାୟକ ନବକୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୨୧. ମହାରାଜା ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜଦେଓ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୨୨. ବିପ୍ଳବୀ ଚନ୍ଦନ ହଜୁରୀ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୨୩. ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୨୪. ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୨୫. ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୨୬. ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୨୭. ଜୟପ୍ରକାଶ ନାରାୟଣ (ଓଡିଆ ଫୋଲଡ୍‌ର)
୨୮. ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ (ଓଡିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ କ୍ଷୁଦ୍ର ପୁସ୍ତିକା)

୨୦୦୯ ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ ଏବଂ ବିଧାନସଭା ସକାଶେ ଇଲେକସନ୍ ବ୍ୟାକ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡର ପ୍ରକାଶନ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲ ।

୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପ୍ରକାଶନ ଶାଖା ନିମନ୍ତେ ୧୧୮୯ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବାଦ ସୂଚନା ଶାଖା

ଏହି ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ରାଜ୍ୟ ସଦର ମହକୁମା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଠାରେ ଏକ ସମ୍ବାଦ ସୂଚନା ଶାଖା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ଏହି ଶାଖାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ସମସ୍ତ ବିଭାଗଗୁଡିକୁ ୭ଜଣ ସୂଚନା ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ୮ ଜଣ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଧିକରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ନିଜ ଦାୟିତ୍ୱ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗଗୁଡିକରେ ସୂଚନା ଅଧିକାରୀଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଅଛି । ଅଧିକାରୀମାନେ ସଂପୃକ୍ତ ବିଭାଗରୁ ପ୍ରେସ୍ ବିଜ୍ଞପ୍ତି, ହ୍ୟାଣ୍ଡ ଆଉଟ୍, ବ୍ୟାକ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡ ତଥ୍ୟାବଳୀ, ଫିଚର ଆର୍ଟିକଲ୍ ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କିତ ସମ୍ବାଦ ସଂଗ୍ରହ କରି ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ସଂସ୍ଥା, ଆକାଶବାଣୀ/ଦୂରଦର୍ଶନ ଏବଂ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ୍ ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ପ୍ରକାଶନ ଏବଂ ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଏହି ଅଧିକାରୀମାନେ ଜଣେ ଉପ-ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ତଥା ଉପଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ଏହି ବିଭାଗରୁ ମହାମାନ୍ୟ

ରାଜ୍ୟପାଳ ଏବଂ ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଲୋକ ସଂପର୍କ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି ।

୨୦୦୮-୦୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହି ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ୬୪୭ଟି ପ୍ରେସ୍ ହ୍ୟାଣ୍ଡ ଆଉଟ୍ ଏବଂ ୧୪ଟି ପ୍ରେସ୍ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ସୂଚନା ଅଧିକାରୀମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ମନ୍ତ୍ରୀ, ପ୍ରମୁଖ ଶାସନ ସଚିବ, କମିଶନର ତଥା ଶାସନ ସଚିବ ଏବଂ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରେସ୍ କ୍ଲିପିଙ୍ଗ ଦାଖଲ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ବର୍ଷରେ ସମୁଦାୟ ୧୯,୨୫୭ ପ୍ରେସ୍ କ୍ଲିପିଙ୍ଗ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି । ୨୦୦୩-୦୪ ବର୍ଷରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରତ ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ କେତେକ ନିୟମର ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇ ୧୯୯୪ ମସିହାର ଗଠନ କରାଯାଥିବା ଆକ୍ରିଡେସନ୍ କମିଟିକୁ ସରକାରଙ୍କ ରିଜୋଲ୍ୟୁସନ-୨୨୬୯୭ ତା. ୨୩.୦୮.୨୦୦୩ ଅନୁଯାୟୀ ପୁନର୍ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ୨୦୦୮-୦୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷସୁଦ୍ଧା ୧୪୨ ଜଣ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ଏବଂ ୧୦୨ ଜଣ ଜିଲ୍ଲା, ଉପଖଣ୍ଡ ଓ ବ୍ଲକ ସ୍ତରୀୟ ସାମ୍ବାଦିକଙ୍କୁ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରାଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କୁ ରେଳରେ ଯିବା ଆସିବା ନିମନ୍ତେ ରିହାତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁବିଧାସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ବିଭିନ୍ନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା, ସଭାସମିତି ଓ ଉତ୍ସବ ଯଥା-ରଥଯାତ୍ର କୋଣାର୍କ ଉତ୍ସବ, ବେଳାଭୂମି ମହୋତ୍ସବ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସଂଘଟିତ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କୁ ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କ ପରିଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ ଏହି ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରାକୃତିକ ଦୁର୍ବିପାକ ସମୟରେ ସୂଚନା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛୁକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଦିବାରାତ୍ର ନିମନ୍ତ୍ରଣ କକ୍ଷ ଖୋଲାଯାଇଥାଏ । କାର୍ଯ୍ୟରତ ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଏକ 'କଲ୍ୟାଣ ପାଣ୍ଠି' ଗଠନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୫୦୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କାରଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ସମ୍ବାଦ ସୂଚନା ଶାଖାର କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଇବା ପାଇଁ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ନିମନ୍ତେ ୭୩୬ ହଜାର ଟଙ୍କା ଅଣଯୋଜନା ବାବଦରେ ଏବଂ ଯୋଜନା ବାବଦରେ ୫୦୧ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ ଡିସ୍‌ପ୍ଲେ ବୋର୍ଡ

ସୂଚନା ପ୍ରଦାନର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ନେଇ ଏହି ବିଭାଗ ଏକ ନୂତନ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରି ୨୦୦୫ ଏପ୍ରିଲ୍-୧ ଠାରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ୍ ଡିସ୍‌ପ୍ଲେ ବୋର୍ଡ ମାଧମରେ ସମ୍ବାଦ ପରିବେଷଣ କରୁଅଛି । ଏହି ଡିସ୍‌ପ୍ଲେ ବୋର୍ଡ ମାଧମରେ ସରକାରୀ ଯୋଜନା, ନୀତି, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଗୁରୁତ୍ୱପୁର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣାବଳୀ ଏବଂ ଜନସଚେତନ ସମ୍ବଳିତ ବିଭିନ୍ନ ସୂଚନାକୁ ତତ୍କାଳ ପରିବେଷଣ କରାଯାଉଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଭୁବନେଶ୍ୱରର କ୍ୟାପିଟାଲ ଥାନା ପରିସର, ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ର (ଜୟଦେବ ଭବନ) ଏବଂ ଓଡିଶା ଖଣି ନିଗମ ପରିସରଠାରେ ତିନୋଟି ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ୍ ଡିସ୍‌ପ୍ଲେ ବୋର୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ନୂଆଦିଲ୍ଲୀସ୍ଥିତ ଓଡିଶା ଭବନଠାରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ ଡିସ୍‌ପ୍ଲେ ବୋର୍ଡ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଶାଖା ପାଇଁ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ନିମନ୍ତେ ୪୦୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ଦୂରଦର୍ଶନ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରସାରଣ ଶାଖା

ବିଭାଗୀୟ ଦୂରଦର୍ଶନ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଶାଖା, ବିଶିଷ୍ଟ ତଥା ଅତିବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କର ଦୈନନ୍ଦିନ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡିକର ଭିଡିଓ ଚିତ୍ର ଉତ୍ତୋଳନ କରି ନିୟୁଜ ଆଇଟମ୍ (ସମ୍ବାଦ) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାଏ । ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣାଗୁଡିକର ଚିତ୍ର ଉତ୍ତୋଳନ କରି ସମ୍ବାଦ କ୍ୟାପସୁଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସହିତ ଏହି ଶାଖା ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳତା ଉପରେ ପ୍ରମାଣିକ ଚଳଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାଏ । ଏଗୁଡିକ ଦୂରଦର୍ଶନ ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ୍ ଗଣମାଧ୍ୟମ ଜରିଆରେ ପ୍ରସାରିତ କରାଯାଇଥାଏ । ୨୦୦୮-୦୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହି ଶାଖା ପକ୍ଷରୁ ୯୭୨ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଭିଡିଓ ଚିତ୍ର ଉତ୍ତୋଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦୂରଦର୍ଶନର ଆଞ୍ଚଳିକ ସମ୍ବାଦ ବୁଲେଟିନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ୯୨୫ଟି ତଥା ଜାତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଷ୍ଟେଟସ୍ ସ୍କାନ ମାଧ୍ୟମରେ ୨୩ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସାରଣ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ଶାଖା ପାଇଁ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ନିମନ୍ତେ ୫୬୩୨ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ଦୂରଦର୍ଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ବିକାଶମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରଚାର

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଲୋକାଭିମୁଖୀ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡିକର ସଫଳତା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରସାରଣ କରାଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ପ୍ରଚାର ଏବଂ ଜନସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ, ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ସଫଳ କାହାଣୀ ଉପରେ ଆଧାରିତ 'ଆମ କଥା ଓଡିଶା କଥା' ନାମକ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛି । ଅଦ୍ୟାବଧି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ୧୦୩ ଗୋଟି ଅଧ୍ୟାୟ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରସାରଣ କରାଗଲାଣି ଏବଂ ଏହାର ଦର୍ଶକ ସଂଖ୍ୟା ଓଡିଶାର ଉଭୟ ସହରାଞ୍ଚଳ ଓ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳକୁ ମିଶାଇ ୩୧ ଲକ୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବୋଲି ଏକ ସର୍ବେକ୍ଷଣରୁ ଜଣାପଡିଛି । ଏହା ଦୂରଦର୍ଶନର ଡି.ଡି.-୧ ଚାନେଲ୍‌ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶନିବାର ସନ୍ଧ୍ୟା ଘ.୭.୧୫ ମିନିଟ୍‌ରେ ପ୍ରସାରଣ କରାଯାଉଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମଗ୍ର ଓଡିଶା, ବିଶେଷକରି ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବେଶ୍ ଆଦୃତ ହୋଇପାରିଛି । ସରକାରଙ୍କର ଏସବୁ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର କରି ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଏହି ବିକାଶଧାରାରେ ସାମିଲ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆଉ ଏକ ସାପ୍ତାହିକ ବିକାଶଧର୍ମୀ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ "ବିକାଶର ନବଦିଗନ୍ତ" ପ୍ରସାରିତ ହେବା ପାଇଁ ଚୂଡାନ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି । ଏହି ଶାଖାପାଇଁ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ନିମନ୍ତେ ୧୫୦୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଓରସ୍ୱାକକୁ ସରକାରୀ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡିକର ଦୂରଦର୍ଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ଅନୁଦାନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏଥିପାଇଁ ୩୦୦୦୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ଫଟୋ ସେବା

ଏହି ବିଭାଗର ଫଟୋ ଶାଖାଟି ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସହଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣାବଳୀର ତଥ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ ଏହା ମାଧ୍ୟମରେ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଶାଖା ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଶିଷ୍ଟ ତଥା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କର ଦୈନନ୍ଦିନ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡିର ଫଟୋଚିତ୍ର ଉତ୍ତୋଳନ କରାଯାଇ ବିଭିନ୍ନ ମୁଦ୍ରଣ ମାଧ୍ୟମ ସଂସ୍ଥାକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତିକା, ଫୋଲଡର, ପ୍ରଚାରପତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଫଟୋ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ଏହି ଶାଖାକୁ ଆଧୁନିକୀକରଣ କରାଯାଇ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ସୁବିଧା ସହ ଡିଜିଟାଲ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ସମ୍ପ୍ରତି ବିଭିନ୍ନ ଗଣମାଧ୍ୟମ ସଂସ୍ଥାକୁ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଫଟୋଚିତ୍ର ପ୍ରେରଣ କରାଯାଉଛି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଷ୍ଟୁଡିଓ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ମାନୁଆଲ୍ ଏବଂ ଡିଜିଟାଲ୍ ପଦ୍ଧତିରେ ୧୪୧୫ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଫଟୋଚିତ୍ର ଉତ୍ତୋଳନ କରାଯାଇ ସେଥିରେ ୧୨୩୬୫ଟି ଫଟୋ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଉପରୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ୧୩୮୦ ଗୋଟି ଫଟୋ ବିଭିନ୍ନ ପତ୍ରପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶନ ନିମନ୍ତେ ପଠାଯାଇଛି । ଫଟୋ ଶାଖା ପାଇଁ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ନିମନ୍ତେ ୬୮୧ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର

ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ହେଉଛି ଗଣ ଯୋଗାଯୋଗର ଏକ ବଳିଷ୍ଠ ମାଧ୍ୟମ । ଏହା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ନିରକ୍ଷର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳତା ସଂପର୍କିତ ତଥ୍ୟ ପହଞ୍ଚାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଛି । ଦୁଇଗୋଟି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ତଥା ପ୍ରାମାଣିକ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ବିଭାଗୀୟ ଚଳଚ୍ଚିତ ଲାଇବ୍ରେରୀକୁ ପ୍ରଚାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ପୁରସ୍କାର ମନୋନୟନ ନିମନ୍ତେ ୬ ଗୋଟି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରକୁ ବିଭାଗୀୟ ପ୍ରିଭ୍ୟୁ ହଲରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରାଯାଇଛି ।

ବିଭାଗରେ ଗଚ୍ଛିତ ଥିବା ପ୍ରାମାଣିକ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରଗୁଡିକୁ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଉପାୟରେ ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବିଶେଷ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ଶାଖା ପାଇଁ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଉଭୟ ଅଣଯୋଜନା ଏବଂ ଯୋଜନା ବାବଦରେ ୨୦୭୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ଗୋଷ୍ଠୀ ଦୃଶ୍ୟ ଶାଖା

ଏହି ବିଭାଗରେ ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଦୃଶ୍ୟ ଶାଖା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି । ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେଲିଭିଜନ୍ ସେଟ୍‌ଗୁଡିକର ମରାମତି ତଥା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏହି ଶାଖାର ରେଡିଓ ଇନିସ୍‌ପେକ୍ଟରମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଇଥାଏ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ବିଧାନସଭା ବିବରଣୀ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବିବରଣୀକୁ ରେକର୍ଡିଙ୍ଗ କରିଥାଆନ୍ତି । ସରକାର ସି.ଭି.ସ୍କିମ୍ ଜରିଆରେ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ରକୁ ୯୭୨ ଗୋଟି ଟି.ଭି. ସେଟ୍ ବିନାମୂଲ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ୮୫୭ ଗୋଟି ଟି.ଭି. ସେଟ୍ ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ଟି.ଭି. ସେଟ୍‌ଗୁଡିକର ଶତକଡା ୭୫ ଭାଗ ମୂଲ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବହନ କରିଥିବାବେଳେ ଅବଶିଷ୍ଟ ୨୫ ଭାଗ ସଂପୃକ୍ତ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ବହନ କରିଥାନ୍ତି । ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ବିଭିନ୍ନ ସୂଚନାକେନ୍ଦ୍ର ତଥା ପାଠାଗାରମାନଙ୍କୁ କଳାଧଳା ଟି.ଭି. ସେଟ୍ ବଦଳରେ ରଙ୍ଗୀନ ଟି.ଭି.ସେଟ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏହି ଶାଖା ନିମନ୍ତେ ୭୯୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ଦୃଶ୍ୟଶ୍ରାବ୍ୟ ପ୍ରଚାର ଶାଖା

ଏହି ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ଏକ ଦୃଶ୍ୟଶ୍ରାବ୍ୟ ପ୍ରଚାର ଶାଖା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି । ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଚଳଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ସମେତ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ଡାକବାଜି ଯନ୍ତ୍ରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହି ଶାଖା ପକ୍ଷରୁ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଶାଖା ନିମନ୍ତେ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଉଭୟ ଅଣଯୋଜନା ଏବଂ ଯୋଜନା ବାବଦରେ ୧୫୩୯ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟର ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ/ସ୍ୱର ସଂରକ୍ଷଣ

ରାଜ୍ୟର ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି, ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ ଓ ସ୍ୱର ସଂରକ୍ଷଣ କରି ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ୪୯ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ବିଜ୍ଞାପନ

ଏହି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଏବଂ ପତ୍ରିକାରେ ସମସ୍ତ ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ । ବର୍ଗୀକୃତ ବିଜ୍ଞାପନ ଯଥା : ଟେଣ୍ଡର ନୋଟିସ୍, କୋଟେସନ୍ କଲ୍ ନୋଟିସ୍, ନିଯୁକ୍ତି ବିଜ୍ଞାପନ, ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡିକରେ ନାମଲେଖା ନିମନ୍ତେ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରଭୃତି ଏହି ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଗୋଚରାର୍ଥେ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ବାଦପତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ । ଏହି ବିଭାଗ ଜରିଆରେ ବିଭିନ୍ନ ନିଗମ ଓ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡିକର ଟେଣ୍ଡର ନୋଟିସ୍ ପ୍ରଭୃତି ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ । ୨୦୦୮-୦୯ ବର୍ଷରେ ୫୦୬୩ଟି ବର୍ଗୀକୃତ ବିଜ୍ଞାପନ, ୧୩୪୨ଟି ଭୂ-ଅଧିଗ୍ରହଣ ବିଜ୍ଞାପନ ଏବଂ ୨୭୮ଟି ପ୍ରଜ୍ଞାପନ ମୂଳକ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରକାଶନ ବାବଦରେ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଉଭୟ ଅଣଯୋଜନା ଏବଂ ଯୋଜନା ବାବଦରେ ୩୯୫୦୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ଗବେଷଣା, ତଥ୍ୟ ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ

ବିଭାଗର ଏହି ଶାଖାଟି ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରୁ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ସହ ଏହାକୁ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଉପଯୋଗ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷଣ କରି ରଖିଥାଏ । ଏହି ଶାଖା ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ବାଦପତ୍ରରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ବାଦ, ଗବେଷଣାମୂଳକ ସନ୍ଦର୍ଭରୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ଲେଖା ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ସୂଚନା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପୁସ୍ତିକାରୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ଉପାଦାନଗୁଡିକ ସଂଗ୍ରହ କରି ଏହାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖେ । ଗବେଷକ, ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ, ଲେଖକ ତଥା ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀମାନଙ୍କ ବୌଦ୍ଧିକ ବିକାଶ, ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ ଓ ଗବେଷଣା ନିମନ୍ତେ ଏହି ସମସ୍ତ ସଂଗୃହୀତ ତଥ୍ୟଗୁଡିକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାଏ । ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଉକ୍ତ ଶାଖାରେ ବିଭିନ୍ନ ପୁସ୍ତକ ସମ୍ବଳିତ ଏକ ପାଠାଗାର ଅଛି । ଯେଉଁଥିରେ କି ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ପୁସ୍ତକ, ମାନଚିତ୍ର, ଫିଚର ଓ ପ୍ରଚାର ପୁସ୍ତିକାଗୁଡିକୁ ସଂର କ୍ଷଣ କରି ରଖାଯାଇଛି । ୨୦୦୮-୦୯ ବର୍ଷରେ ଏହି ଶାଖାକୁ ୩୫୦ ଜଣ ପାଠକ ତଥା୨୫୦ ଜଣ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ପଠନ ଏବଂ ବିବିନ୍ନ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ନିମନ୍ତେ ଆସିଥିଲେ । ବିଭାଗର ସୂଚନା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପାଦେୟ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହି ଶାଖା ଲେଖା ତଥ୍ୟଯାଗାଇ ଦେଇଥାଏ । ଉକ୍ତ ବର୍ଷରେ ୨୦୦ଜଣ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀ/କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ମୂତାବକ ତଥ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ଥିଲା । ଏହିବର୍ଷ ୪ ଜଣ ଜିଲ୍ଲା ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ଅଧିକାରୀ ଓ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ୬ ଜଣ ଉପଖଣ୍ଡ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଆଇ.ଆଇ.ଏମ୍.ସି., ଢେଙ୍କାନାଳକୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ପଠାଯାଇଛି ।

୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଗବେଷଣା, ତଥ୍ୟ ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଶାଖା ନିମନ୍ତେ ମୋଟ ୩୮୮ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ଓଡିଆ ଅନୁବାଦକଙ୍କ ଶାଖା

ଓଡିଆ ସମ୍ବାଦପତ୍ରମାନଙ୍କରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ସମ୍ବାଦ, ମତାମତ ଏବଂ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସଂପର୍କରେ ମହାମାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟପାଳ, ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ, ଶାସନ ସଚିବ ତଥା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶାସନ ସଚିବମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଇଂରାଜୀରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ଓଡିଆ ଅନୁବାଦକ ଶାଖାର ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ । ଏବେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପରିସର ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇ ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଅବଗତ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟହ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ରୁ ସମ୍ବାଦ-ସୂଚନା ପ୍ରେରଣ କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ବାଦହ୍ୟାଣ୍ଡ-ଆଉଟ୍ ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ୱେବସାଇଟରେ ପ୍ରସାର କରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ୨୦୦୮-୦୯ ବର୍ଷରେ ୨୮୫୭ ସଂଖ୍ୟକ 'ପ୍ରେସ୍ ରାଉଣ୍ଡ-ଅପ୍' ନିର୍ଗମନ କରାଯାଇଛି ।

ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ର ତଥା ପାଠାଗାର

ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ବିଭିନ୍ନ ପୌରାଞ୍ଚଳ ତଥା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ର ତଥା ପାଠାଗାରଗୁଡିକ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ତଥା ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀମାନଙ୍କ ଜ୍ଞାନପିପାସା ମେଣ୍ଟାଇବାରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଏସବୁ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ର ଓ ପାଠାଗାରମାନଙ୍କରେ ପାଠକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ବହି, ପତ୍ରପତ୍ରିକା, ସମ୍ବାଦପତ୍ର, ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୂଚନା ପୁସ୍ତିକା ସୁବିଧାରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଟି.ଭି. ଏବଂ ରେଡିଓ ସେଟ୍ ମଧ୍ୟ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ନିଆଯାଇଛି । ସଂପ୍ରତି ରାଜ୍ୟ ସଦରମହକୁମା ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏବଂ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ ଓ କୋଲକତାରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ମିଶାଇ ସମୁଦାୟ ୮୫ଟି ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ର ଓ ପାଠାଗାର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ବିଗତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସୂଚନାକେନ୍ଦ୍ର ତଥା ପାଠାଗାର ନିମନ୍ତେ ୪୦୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ନୂତନ ବହି କ୍ରୟ କରାଯାଇ ବିଭିନ୍ନ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଏସବୁ ପରିଚାଳନା ନିମନ୍ତେ ଆଗାମୀ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷପାଇଁ ୧୯୩୧୮ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଦର୍ଶନୀ

ସରକାରଙ୍କ ଯୋଜନା, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ନୀତି ତଥା ସଫଳତା ସଂପର୍କରେ ଜନସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ତଥା ସହରାଞ୍ଚଳରେ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରଦର୍ଶନୀମାନ ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ପ୍ରଦର୍ଶନୀରେ ଓଡିଶାର କଳା, ସଂସ୍କୃତି, ପରମ୍ପରା, ହସ୍ତତନ୍ତ, ହସ୍ତଶିଳ୍ପ, କୃଷି, ଶିଳ୍ପ ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟ ସମେତ ଇସ୍ପାତ, ଶକ୍ତି ଏବଂ ବନ୍ଦର ସ୍ଥାପନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହୋଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ସଫଳତା ସଂପର୍କିତ ବିଷୟ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନ ପାଇଥାଏ । ପ୍ରତିବର୍ଷ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀଠାରେ ହେଉଥିବା ଭାରତ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବାଣିଜ୍ୟ ମେଳାରେ ମଧ୍ୟ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ମଣ୍ଡପ ଖୋଲାଯାଇଥାଏ । ୨୦୦୮-୦୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବାଣିଜ୍ୟ ମେଳା, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀକୁ ମିଶାଇ ସମୁଦାୟ ୯ ଗୋଟି ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଆୟୋଜିତ

ହୋଇଛି । ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଆୟୋଜନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାୟ ୯୧୦୦ ହଜାର ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍ସବ

ଏହି ବିଭାଗ ତରଫରୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିବସ, ଗାନ୍ଧୀ ଜୟନ୍ତୀ, ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ, ଓଡିଶା ଦିବସ, ଜାତୀୟ ପ୍ରେସ୍ ଦିବସ ତଥା ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଜୟନ୍ତୀ ଓ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଦିବସ ପ୍ରଭୃତି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍ସବ ରାଜ୍ୟ, ଜିଲ୍ଲା ତଥା ଉପଖଣ୍ଡ ସଦର ମହକୁମାମାନଙ୍କରେ ପାଳନ କରାଯାଇଥାଏ । ୨୦୦୮-୦୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହିଭଳି ୩୧ଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍ସବର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଛି । ନୂଆଦିଲ୍ଲୀଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ପ୍ୟାରେଡ୍‌ରେ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରଜ୍ଞାପନ ମେଢ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଥିଲା । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ପୁରୀ ରଥଯାତ୍ରା ସମୟରେ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲା ଯାଇଥିଲା । ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍ସବ ନିମନ୍ତେ ଉଭୟ ଅଣଯୋଜନା ଏବଂ ଯୋଜନା ବାବଦରେ ୫୨ ଲକ୍ଷ ୨୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ସଙ୍ଗୀତ ଓ ନାଟକ ସେବା

ଏହା ପ୍ରଚାରର ଏକ ଫଳପ୍ରଦ ମାଧ୍ୟମ । ସହରାଞ୍ଚଳ ତଥା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନା, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ତଥା ନୀତିଗୁଡିକର ଯଥାଯଥ ପ୍ରଚାର ନିମନ୍ତେ ଏହି ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ପାରମ୍ପରିକ ଲୋକନୃତ୍ୟ ଓ ଗୀତ, ପାଲା, ଦାସକାଠିଆ, ଘୋଡାନାଚ, ପଥପ୍ରାନ୍ତ ନାଟକ ଏବଂ ସଙ୍ଗୀତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥାଏ । ୨୦୦୮-୦୯ ବର୍ଷରେ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ରାଜ୍ୟରେ ଏହିଭଳି ୧୪୯୦ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ସାଂସ୍କୃତିକ ବିନିମୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ୨୦୦୮-୦୯ ବର୍ଷରେ କୋଲକତାଠାରେ ଓଡିଆ ଚଳଚିତ୍ର ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଛି । ଏଥିନିମନ୍ତେ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷପାଇଁ ୨୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପ୍ରଚଳନ ପରିକଳ୍ପନା

ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଅଧିକ କ୍ରିୟାଶୀଳ ଏବଂ ଫଳପ୍ରସୂ କରି ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରେରଣ ନିମନ୍ତେ ବିଭାଗୀୟ ଜିଲ୍ଲା ଲୋକ ସଂପର୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡିକୁ କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକରଣ କରାଯାଇଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ସହିତ ଲାନ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାରହିଛି । ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସବିଶେଷ ସୂଚନା ଯୋଗାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଏକ କିଓସ୍କ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଭାଗର ପୋର୍ଟାଲ ଗ୍ରୁପ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଜ୍ଞାପନ ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ଓ ଟେଣ୍ଡର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାଗଜ ପତ୍ର ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ୱେବସାଇଟକୁ ପଠାଇବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ନୂତନ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପ୍ରଣାଳୀର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟ ସଚିବାଳୟଠାରେ ସମ୍ବାଦ ସୂଚନା ଶାଖାରେ ସୂଚନା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକୁ କ୍ରିୟାଶୀଳ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୩ ଗୋଟି କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପ୍ରଚଳନ ପରିଚଳନାରେ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷପାଇଁ ୧୮୫୧ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ସୂଚନା ଅଧିକାର

ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟତଃ ସୂଚନା ଅଧିକାର ଆଇନ-୨୦୦୫କୁ ଓଡିଶାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ଗୁରୁଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିଛି । କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସୂଚନା ପୁସ୍ତିକା, ସଚିବାଳୟର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କକ୍ଷ ସ୍ଥାପନ, ଜନସୂଚନା ଅଧିକାରୀ ତଥା ଅଭିଯୋଗ ଶୁଣାଣି ସଂପର୍କିତ ଉଚ୍ଚ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ତାଲିମ୍ ପ୍ରଦାନ, ଓଡିଶା ସୂଚନା ଆୟୋଗ ଗଠନ ଏବଂ ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ୱେବସାଇଟ୍ ମାଧମରେ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ସହ ଓଡିଶା ସୂଚନା ଅଧିକାର ଆଇନ-୨୦୦୫ ପ୍ରଣୟନ ଅଭୁତପୂର୍ବ ସଫଳତା ଆଣିପାରିଛି । ୨୦୦୮-୦୯ ବର୍ଷରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରାଯାଇ ସୂଚନା ଆଇନର ସଫଳ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ସରକାରୀ ବିଭାଗର ଜନସୂଚନା ଅଧିକାରୀ ଓ ପ୍ରଥମ ଅପିଲ୍ ଶୁଣାଣି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି । ଏସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିମନ୍ତେ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପୂର୍ବ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷଠାରୁ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟଅଟକଳ କରାଯାଇଛି । ସୂଚନା ଆଇନର ସଫଳ ରୂପାୟନ ନିମନ୍ତେ ବିହିତପଦକ୍ଷେପମାନ ଯୁଦ୍ଧକାଳୀନ ଭିତ୍ତିରେ ନିଆଯାଉଅଛି । ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ୨୦୦୯-୧୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୨୦୫୦୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।